

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА АРХЕОЛОГІЇ, ЕТНОЛОГІЇ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету історії та міжнародних відносин

/Віталій АНДРЕЙКО/

«30» 06 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Статус дисципліни
Мова навчання

перший (бакалаврський)
03 Гуманітарні науки
034 Культурологія
Культурологія
обов'язкова
українська

Ужгород 2023

Робоча програма «Педагогічна практика» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія, освітньої програми «Культурологія».

Розробник: Данилець Ю. В., к.і.н., доцент кафедри археології, етнології та культурології ФІМВ

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри археології, етнології та культурології

протокол № 11 від «9» червня 2023 р.

Завідувач кафедри Надія КЕРЕЦМАН

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин

протокол № 8 від «30» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Світлана МИШКО

1. ОПИС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4	5
	Семестр:	
Тривалість: 2 тижні	7	10
Вид підсумкового контролю: диф.залік	Індивідуальна робота:	
	60	30
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	30	60

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Практична підготовка є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців із вищою освітою. Педпрактика студентів четвертого є початковим етапом у системі практичної підготовки до роботи учителя. В цей період закладаються основи майбутньої професійної діяльності: формуються уміння, навички, акцентується увага на головних якостях особистості вчителя, педагогічних здібностях тощо. Програму педагогічної практики складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр спеціальності 034 «Культурологія».

Метою педагогічної практики є забезпечення зв'язку між науково-теоретичною та практичною підготовкою студентів, отримання студентами початкового досвіду педагогічної діяльності, формування у них творчого дослідницького підходу до роботи педагога.

Головними завданнями педпрактики є: надання можливості використання отриманих у вузі знань, професійних умінь та навичок для розв'язання конкретних навчальних і виховних завдань; формування у студентів психологічної готовності до роботи у школі; ознайомлення практикантів зі змістом шкільних курсів культурознавчого циклу, а також позакласних заходів; оволодіння ними сучасними методами й формами педагогічної діяльності, інноваційними технологіями навчання; виховати у

студентів потребу в безперервній педагогічній самоосвіті.

Відповідно до освітньої програми, проходження педагогічної практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів культурології, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК - 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК - 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК - 3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК - 4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК - 5 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК - 6 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК - 7 Здатність працювати автономно.

ЗК - 8 Здатність працювати в команді.

ЗК - 9 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК - 11 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК - 12 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

ФК - 1 Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

ФК - 2 Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах

ФК - 3 Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.

ФК - 4 Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного,

соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК - 5 Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

ФК - 6 Здатність аналізувати культурну політику в інституціях різних рівнів

ФК - 9 Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

ФК - 10 Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

ФК - 11 Здатність організувати культурні події, використовуючи сучасні методи та технології.

ФК - 12 Здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДПРАКТИКИ

Передумовами проходження педагогічної практики є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 35. Методика викладання культурологічних дисциплін у школі

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Культурологія», проходження здобувачами вищої освіти педпрактики повинно забезпечити досягнення таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію.	ПРН - 1
Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.	ПРН - 2
Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.	ПРН - 8
Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.	ПРН - 10
Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.	ПРН - 13
Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з фахівцями та нефахівцями.	ПРН - 14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування проходження педагогічної практики:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Оволодіти навичками критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки перед учнівською аудиторією, здійснювати їх аргументацію.	ПРН - 1
Вміння аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру, представляти їх учням враховуючи новітні педагогічні напрацювання.	ПРН - 2
Вміння інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту, застосовувати набуті знання у педагогічній практиці.	ПРН - 8
Уміти розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу, застосовувати їх на педагогічній практиці.	ПРН - 10
Вміння презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти, володіти навичками донесення до учнів знань про культуру.	ПРН - 13
Оволодіти навичками дискусії, налагодження контактів та діалогу з фахівцями та нефахівцями з питань української культури.	ПРН - 14

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- - поточний контроль здійснюється в процесі щоденної діяльності за місцем проходження практики вчителями-наставниками, груповим та факультетським керівником ;
- - підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання результатів проходження практики відповідно до поставленої мети.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів педагогічної практики

Форми поточного контролю: перевірка присутності на нараді-інструктажі, відвідування за місцем проходження практики.

Студент повинен бути присутнім на установчій нараді з практики, пройти інструктаж з охорони праці, отримати відповідну документацію. Студент повинен бути присутнім за місцем проходження практики кожного дня протягом періоду,

встановленого навчальним планом.

Форма підсумкового контролю: диференційований залік у формі усного виступу.

Результат залікового контролю визначається як сума всіх критеріїв оцінювання проходження практики. Студент повинен представити результати своєї роботи у формі звіту та презентувати його шляхом усного виступу.

Максимальна оцінка за диференційований залік – 100 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти:

Компонент, що оцінюється	Макс. к-сть балів	Керівник, який проводить оцінювання
Виховна робота, усього 10 балів, з яких:		
1. Залікове виховне заняття з класом/групою та конспект	5	від бази практики
2. Результати вивчення особистості учня/студента, учнівського/студентського колективу	5	від бази практики
Навчальна робота, усього 30 балів, з яких:		
1. Залікові навчальні заняття (лекції, уроки, лабораторні, практично-семінарські і т.п.)	20	від бази практики
2. Розробка конспектів навчальних занять	5	від бази практики
3. Рецензія (аналіз) відвіданого навчального заняття	5	від бази практики
Сумарна оцінка від бази практики	Усього 40	від бази практики
Виховна робота, усього 10 балів, з яких:		
1. Залікове виховне заняття з класом/групою та конспект	5	від кафедри педагогіки
2. Результати вивчення особистості учня/студента, учнівського/студентського колективу	5	від кафедри педагогіки
Навчальна робота, усього 50 балів, з яких:		
1. Залікові навчальні заняття (лекції, уроки, лабораторні, практично-семінарські і т.п.)	20	від кафедри факультету
2. Розробка конспектів навчальних занять	5	від кафедри факультету
3. Рецензія (аналіз) відвіданого навчального заняття	5	від кафедри факультету
4. Щоденні записи та звіт про виконання практики	10	від кафедри факультету
5. Захист практики	10	від факультету або спільно з кафедрами
Сумарна оцінка від УжНУ	Усього 60	від УжНУ
ЗАГАЛОМ:	100	від бази практики та УжНУ

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Кількість балів	Оцінка за національною шкалою (диф. залік)	Критерії оцінювання знань
A	90 – 100	Зараховано	Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
B	82-89		Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
C	74-81		Студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
D	64-73	Зараховано	Студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
E	60-63		Студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
FX	35-59	Незараховано	Студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

6. ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

6.1. Зміст і завдання педагогічної практики

Головними завданнями на цьому етапі практики є:

- Навчитися проводити педагогічне спостереження, збирати необхідну інформацію, аналізувати її і зіставляти реальні результати з бажаними, нормативними. Зауважимо, на цьому етапі педагогічної практики, поряд теорією та практичною діяльністю доцільно максимально використати лекційний і лабораторно-практичний матеріал. Поєднати цілеспрямоване спостереження за дітьми з теоретичним аналізом, обмірковуванням педагогічних явищ. Адже у кожному педагогічному явищі, де відображається характер взаємодії вихователя й вихованців, їх взаємовідносини, спільна діяльність, студент може побачити себе в роботі.
- Ознайомитися із системою організації навчально-виховної роботи в школі, плануванням.
- Навчитися розробляти методичні матеріали такі, як: план роботи класного керівника, план проведення виховної справи у школі, план бесіди, екскурсії тощо.
- Набути навичок проводити діагностику вихованості учня, вивчати шкільну документацію.
- Вивчити наявні засоби навчання з історії та їх використання в навчально-виховному процесі (кабінет історії в школі, наочне обладнання, навчально-методичні та дидактичні посібники тощо).
- Відвідувати уроки з історії та інших предметів, виховні справи. Навчитися робити загально-педагогічний аналіз уроку історії України, всесвітньої історії чи правознавства, аналіз виховної справи. В процесі такої роботи створюються найкращі умови для пізнання закономірностей, принципів, змісту і способів організації професійної діяльності, для більш глибокого засвоєння знань з психології й педагогіки, усвідомлення себе в ролі учителя.
- Навчитися встановлювати контакт із вихованцями, регулювати взаємовідносини, знімати свою емоційну напругу, тривогу.
- Самовизначення студентів на педагогічній ниві, діагностика і аналіз власних педагогічних здібностей, можливостей.
- Засвоєння необхідних професійних знань, практичних умінь і навичок навчально-виховної роботи.
- Набуття навичок підготовки і проведення уроків у 5-11 класах ЗОШ, виховної роботи.
- Формування професійних умінь спостерігати за учнями, вивчати їх особливості, писати психолого-педагогічну характеристику.
- Навчання способам соціально-педагогічної взаємодії.

Зміст педагогічної практики включає в себе навчальну, виховну, методичну роботу:

- Всебічне ознайомлення з діяльністю навчальною діяльністю: а) навчально-виховного закладу в цілому, включаючи його громадську діяльність; б) вчителя історії, суспільних та культурологічних дисциплін: планування роботи, підготовка до проведення уроків (написання конспекту, підготовка необхідних приладів і матеріалів), проведення індивідуальної та позакласної роботи з предмету; в) методи організації самостійної роботи учнів, яка створює найбільші можливості для розвитку здібностей учнів.

- Аналіз навчальних програм, ознайомлення з обладнанням, оформленням та функціонуванням кабінету історії.

- Навчитись готувати кабінет до проведення уроку, використовувати технічні засоби навчання, проводити експеримент, виготовляти і ефективно використовувати роздатковий дидактичний матеріал.

- Оволодіння методикою і технікою проведення уроків, практичних занять, факультативів тощо.

- Проведення позакласної роботи.

- Ознайомитись з методами здійснення індивідуального підходу до учнів, способів і методик роботи з сильними, слабкими та педагогічно-зanedбанними дітьми.

- Провести навчально-виховну роботу. Підготовка поурочного плану-конспекту уроку, факультативного заняття та дидактичного матеріалу до них.

- Вивчити плани і змісту роботи класного керівника.

- Самостійно планувати виховну роботу на період практики, яка має включати проведення виховної справи, діагностику особистості учня, індивідуальну роботу з проблемним учнем;

- Написати психолого-педагогічну характеристику на учня.

- Відвідувати і аналізувати уроки і виховні справи колег-товаришів, проводити систематичний аналіз своєї діяльності.

- Оцінювати свою готовність до педагогічної діяльності.

6.2. Оформлення результатів. Документація з педагогічної практики.

Після закінчення педагогічної практики студентів здають груповому керівнику такі документи:

1. Звіт про проходження практики (можна подавати окремо, або у «Щоденнику педагогічної практики»);

2. Щоденник педагогічної практики (заповнюється керівництвом факультету, школи, вчителями-наставниками і особисто студентом практикантом. Після закінчення практики викладачі кафедри педагогіки і психології Вищої виставляють оцінки за конспект одного позакласного заходу та психолого-педагогічну характеристику на клас або учня. Враховуючи рекомендації шкіл, оцінки кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, а також публічний захист студентом практики виставляється залікова оцінка);

3. Конспекти залікових уроків;
4. Конспект одного позакласного заходу (здається для перевірки на кафедрі педагогіки і психології УжНУ, за що викладачі кафедри виставляють оцінку в «Щоденник педагогічної практики»);
5. Протокол обговорення і аналізу одного із залікових уроків (за підписами голови і секретаря методичного об'єднання);
6. Психолого-педагогічні характеристики на учня (перевіряє керівник практики від кафедра загальної педагогіки та педагогіки Вищої школи, з виставленням оцінок у «Щоденнику педагогічної практики»);
7. Характеристику дирекції школи на практиканта (затверджену директором школи або на педраді, з мокрою печаткою).
8. Копію наказу по школі.
9. Відомість про оплату (здають студенти, які проходили практику в школах м. Ужгорода)

Підсумки практики підводяться на факультеті. За тиждень після закінчення педагогічної практики студенти повинні здати правильно оформлену документацію (з оцінками вчителів школи та викладачів кафедри педагогіки). Захист відбувається у визначений керівниками практики час. Педагогічна практика оцінюється як залік з диференційованою оцінкою.

7.ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Проведення занять передбачає стандартно обладнані навчальні аудиторії та використання технічних засобів (комп'ютер, мультимедійне обладнання).

В умовах дистанційного навчання використовуються інформаційні технології та засоби онлайн навчання: система електронного навчання Moodle; <https://elearn.uzhnu.edu.ua/>, електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/>, офіційна пошта та сервіси Google в домені uzhnu.edu.ua, а також активно використовують сервіси Google: Gmail, Meet, Chat та інші. Це дозволяє залучати студентів до активного навчання, використовувати різноманітні форми контролю та можливості рефлексії, зворотній зв'язок упродовж практики.

8.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Артемова Л. Педагогіка і методика вищої школи. К.: Кондор, 2008. 272 с.
2. Аузіна М., Возна А. Інноваційні процеси в освіті : навч. посіб. Львів : ЛБІ НБУ, 2003. 103 с.

3. Головенкін, В. П. Педагогіка вищої школи: підручник; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
4. Данилець Ю., Міщанин В. Методика викладання історії: навчально-методичні рекомендації з вивчення курсу (згідно вимог кредитно-модульної системи). Ужгород, 2009. 48 с.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Знання, 2011. 486 с.
6. Нагаєв В. Методика викладання у вищій школі. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
7. Основи культурології: Навч. посіб. / За ред. Л.О. Сандюк та Н.В. Щубелки К.: Центр учбової літератури, 2012. 400 с.
8. Пальм Н. Д. Історія української культури: навчальний посібник / Н.Д. Пальм, Т.Є. Гетало. Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. 296 с.
9. Педагогічна практика: організація, підготовка, проведення [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерноінтегровані технології» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: А.Г. Протасов, Г.А. Богдан. – Електронні текстові дані (1 файл: X,XX Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 41 с.
10. Попович М. В. Нарис історії культури України. К.: «АртЕк», 1998. 728 с: іл. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).
11. Стародубцева Л. В. Методологічні проблеми культурології: навч.-метод. посіб. для студ. спеціалізації «Культурологія»; / Харківська держ. академія культури. Кафедра історії та теорії культури. Харків: ХДАК, 2005. 76 с.

Додаткова література:

1. Блінова О. Відкритість як мотиваційна готовність майбутнього вчителя до педагогічного спілкування // Педагогіка і психологія. 2002. № 1/2. С. 97-103.
2. Богданова І. М. Технології в освіті: теоретико-методологічний аспект: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]. Одеса: «ТЕС», 1999. 146 с.
3. Загальнопедагогічна підготовка вчителя : історія, сучасний стан, перспективи / А. М. Бойко, Н. М. Дем'яненко. К. : ІСДО, 1996. 217 с.
4. Іващенко В.Ю. Робоча програма навчальної дисципліни. Педагогічна практика. Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Кафедра історіографії, джерелознавства та археології. Харків, 2021. 11 с.
5. Історія та культура України: навчальний посібник / уклад. Дедурін Г.Г., Іванов С.Ю., Чорний І.В. Харків: ХНУВС, 2017. 108 с.
6. Козій М. Психолого-педагогічні умови удосконалення педагогічної практики студентів: метод. посіб. К. : Нац. пед. ун-т ім. М. П.

- Драгоманова, 2001. 141 с.
7. Кравець Л. Педагогічна практика як чинник професійного становлення майбутнього вчителя // Педагогічні науки. 2012. Вип. 55. С. 80-86.
 8. Кравець М.С., Семашко О.М., Піча В.М. та ін. Культурологія навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації / За заг. ред. В.М. Пічі. Львів: "Магнолія плюс", 2003. 235 с.
 9. Культурологія: Методичні рекомендації до самостійної роботи та практичних занять (для студентів 1 курсу денної і заочної форм навчання за напрямками підготовки 6.070101 – «Транспортні технології», 6.080101 – «Геодезія, картографія та землеустрій») / Укл.: Рябченко О.Л., Фесенко Г.Г., Жванко Л.М. – Харків: ХНАМГ, 2009. 59 с.
 10. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. посіб. Видання 3-тє, перероб. та доп./ За ред. І. І. Тюрменко. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 370 с.
 11. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики напряму підготовки 5.01010201 «Початкова освіта» / Упорядники Л.М. Прокопів, С.Ю. Довбенко, О.М. Сидорук; відповідальний за випуск Ю.М. Москаленко, Івано-Франківський коледж ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2015. 224 с.
 12. Міщанин В.В. Методичні рекомендації та робоча програма з педагогічної практики для студентів історичного факультету. Ужгород: УжНУ, 2008. 42 с.
 13. Музальов О.О. Культурологія: навчальний посібник для учнів, студентів і викладачів. Львів, 2012. 185 с.
 14. Староста В.І. Екологія: педагогічна практика: Навчальний посібник / В.І. Староста, С.В. Галла-Бобик. За ред. В.І. Старости. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2008. 104 с.
 15. Українська культура: лекції за редакцією Дмитра Антоновича / упор. С. В. Ульяновська; вст. ст. І.М. Дзюби; перед. сл. М. Антоновича; . Київ: Либідь, 1993. 592 с. : іл.
 16. Українська та зарубіжна культура: підручник. / за ред. В. О. Лозового. 2-ге вид. Харків: Одиссей, 2008. 376 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Великий тлумачний словник. URL: <http://sum.in.ua/s/integracija>.
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського. URL: <https://dnpb.gov.ua>.
3. Е-навчання в УжНУ: наукова бібліотека (http://www.lib.uzhnu.edu.ua/), е-репозитарій

(<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>), сайт е-навчання (<https://elearn.uzhnu.edu.ua/>) тощо).

4. Культурологія. Онлайн-тест. URL: <https://naurok.com.ua/test/kulturologiya-661641.html>.
5. Метод проєктів – ефективна технологія навчання. URL: <http://osvita.ua/school/method/technol/1415/>.
6. Мультимедійні технології. URL: <http://schoolplusnet.com/art/Metodika-vikoristannyamultimeda-tehnologj-na-urots/>.
7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <https://nbuv.gov.ua>.
8. Освіта і Наука URL: http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=34.
9. Освіта UA. URL: <http://osvita.ua>.
10. Освіта України. URL: <http://osvita-ukrainy.com.ua>.
11. Педагогіка партнерства НУШ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8VWuhwv1B2U>.
12. Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладу «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>.
13. Положення про практику студентів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/11775>.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____